

den enkelte Kommune i Virkeligheden har Brug for til denne Institution, Hjælpekasserne, have Afgørelsen i deres Haand?

Jeg er meget vel tilfreds med Bestemmelsen i § 18 om, at denne Lov ikke kan træde i Kraft, før Lovforslaget om Understøttelse til Børn af Enker og af Enkemænd er vedtaget, særlig fordi man har indsat Bestemmelsen om de 18 Maanedes og de 180 Kr., thi det vilde være aldeles ødelæggende for Enkerne, om man nu vedtog en Lov, der indeholdt Bestemmelse om, at der ikke kan ydes Hjælp ud over 18 Maanedes, og Enkeloven saa ikke samtidig blev gennemført. Nu glædede det mig at høre det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Johnsen) udtale Haabet om, at Lovforslaget om Understøttelse til Børn af Enker og af Enkemænd bliver gennemført, og naar det bliver gennemført, betyder jo denne Bestemmelse intet, men skulde det ikke blive gennemført, vil jeg af Hensyn til Enkerne finde det heldigst, at Bestemmelsen staar der.

Jeg kan altsaa ikke udtale Begejstring eller Glæde over de Ændringer, som er indførte her i Lovforslaget, men da der jo ikke er stor Udsigt til at faa indført Ændringer i den Retning, jeg har nævnt, bliver der vel ikke andet at gøre end at tage Lovforslaget, som det er.

Stilling: Dette Lovforslag er jo i høj Grad blevet modtaget med Velvillie af samtlige Indledere med Undtagelse af den sidste ærede Taler (Lewinsky), som jo havde forskellige Betæneligheder, saaledes som Forslaget nu foreligger. Jeg skal ikke komme ind derpaa; jeg antager, at den højtærede Minister selv vil svare det ærede Medlem. Jeg vil kun sige, at jeg i det hele og store kan slutte mig til Lovforslaget. Jeg ser paa det med Sympati, og jeg betragter de fleste af de foretagne Ændringer som Forbedringer. Jeg vil dog indrømme den sidste ærede Taler, at der er noget mindre heldigt ved den fastsatte Sum og Tidsgrænsen, de 180 Kr. og de 18 Maanedes. Det kan, naar det gælder om at redde en Familie fra Fattigvæsenet, ofte dreje sig om blot 10 eller 20 Kr. mere, og det er man saa afskaaret fra. Imidlertid vil man jo i Udvalget kunne drøfte baade Tiden

og Beløbet, om de er passende, eller man skal staa frit.

Men naar jeg saaledes i det hele kan slutte mig til Forslaget, ønsker jeg dog at gøre nogle Bemærkninger om en mulig stærkere Centralisering af vore humane Lovgivning. Jo mere den udvikler sig, des mere synes der mig at være Trang til en saadan Centralisering, for at denne Lovgivning kan komme til at virke paa den Maade, man maa ønske, ogsaa af Hensyn til de store Ofre, der kræves af Stat og Kommune. I disse Dage sidder jo Sogneraad og Byraad rundt omkring og lægger Budgetter. Overalt stilles der større Krav og ikke mindst til de sociale Formaal. Trangen til at komme de økonomisk uheldigt stillede Medborgere til Hjælp har jo, særlig i de sidste 20 Aar, givet sig Udslag i en Række humane Love, der atter senere er blevet reformerede og humaniserede og derfor kræver større og større Tilskud fra Stat og Kommune. Om denne stykkevise Reformerer og i det hele den Maade, hvorpaa man er gaaet frem, er heldig, kan sikkert være tvivlsomt; jeg mener, at den ikke er det, og den Mening deles, ved jeg, af mange Kommunemænd og ogsaa af mange Medlemmer her paa Rigsdagen.

Man kan jo dele de sociale Love i to Dele, de, der yder Hjælp til Selvhjælp, og de, der direkte sigter paa at afhjælpe Trang. Blandt de første kan nævnes Sygekasseloven, Ulykkesforsikringsloven og Loven om Arbejdsløshedskasser. Dem skal jeg dog ikke komme ind paa. Jeg skal blot dvæle lidt ved de direkte Forsørgelseslove. Der er for det første Loven om det offentlige Fattigvæsen med dens forskellige Udvidelser, senest angaaende § 61, Lov Nr. 117 af 27. Maj 1908, endvidere Alderdomsunderstøttelsesloven, der ogsaa senere er blevet revideret og humaniseret, senest ved Loven af 13. Marts 1908, dernæst Fabrikloven af 11. April 1901, som ogsaa i sin § 18 indeholder et Stykke Fattiglov. Der er endvidere Loven om Hjælpekasser, Tuberkuloseloven, Værgeraadsløven, Loven af 27. Maj 1908 om Bidrag til Børn, saavel ægte som uægte, og det Lovforslag, vi nu har til Behandling, om Enkers og Enkemænds Børn. Der er paa vore Pladser omdelt en Oversigt over de Bestemmelser,